

der for lidt siden kaldt fra Conseilspræsidenten, ere netop saadanne, som jeg tror bejæler Alle dem, der med Rette maa siges at tilhøre det konservative Parti, og det er netop saadanne Tølelser og Ansuelser, som ere saa at sige Bligt for et konservativt Parti, der bestaar af de lykkeligste, de heldigst stillede Medlemmer af Samfundet, netop det paa alle sociale og humane Omraader at ville medvirke til Løsningen af de Op-gaver, som foreligge. Men der er intet Sted, hvor et saaledes dannet konservativt Parti har en saadan Magt og en saadan Indflydelse og en saadan Veilighed til at virke til Gavn for Samfundet som netop, naar det staar som Opposition. Derfor ønske Alle de, som se hen til den høiagtede Conseilspræsident som Tolk netop for de Tølelser og de Principer, som bejæle de konservative Lag i Befolkningen, at han stod paa et Sted, hvor den store Indflydelse og de Evner han har, kunde komme Samfundet til Nytte i Stedet for, at han nu staar paa et Sted, hvor han har bundet sig til et Parti, som aldrig har vist, at de havde Blik for Samfundets Interesser, at han staar bunden til det saaledes, at han faktisk er bleven magtesløs til at gennemføre noget af Alt det, som han selv ser og føler, at Tiden kræver, kommer til sin Ret. Og naar den høitærede Conseilspræsident har udtalt, at han ikke kunde se nogen Grund til at høre sig for det, der ligger udtrykt i hele Folkethingets Optræden i de senere Aar, fordi der mangler et Program for Oppositionen, saa tilstaar jeg, at jeg finder, at man ikke godt i Diebliffet kan tænke sig et vigtigere Program end netop dette at opretholde Landen i Forsatningen, saaledes som den er givet os, og det er et bedre Program end det, som siger, at det gjælder at vedligeholde Magten i Hænderne paa den Klasse af Mænd, der ere stillede høiest i Samfundet ved Rigdom, ved Fødsel og ved Embedsstilling; jeg finder, at det er et bedre Program. Men fordres der et videre Program, vil jeg sige, at for saa vidt som Ministeriet har noget andet Program, hvad det mig bejænder ikke har meddelt Nationen før end i den aller seneste Tid, er det Program, som Oppositionen lyder, stik modsat det, som vi senest have hørt fra Regeringens Side, nemlig dette: Sørg for Forsvarsvæsenet saa vil der bagefter kunne oprinde lykkelige Dage for Folket. Vort Program er: Skaf Folket lykkelige Dage, saa vil deraf følge Fædrelandskjærligheden, der derved vil styrkes og høines og Forsvaret vil som en Selvfølge blive ordnet; thi det tør vi sige,

der staar paa dette Program, at der er Villie i Folket og Hensigt i Folket til i fuldt Maal at bære de Byrder, som Samfundsudviklingen og vort Lands prekære Stilling fordrer af det. Men Folket fordrer for med Villighed og med Glæde at bringe disse Offre, at det har Sikkerhed for, lat det, der sker, virkelig er til Gavn for Folket, og for, at de skulle kunne tro det, sige de: Lad os faae Forbringerne fremsatte fra en Regering, som vi se hen til med Tillid og med Bished om, at den kommer frem med Forbringinger efter at have overveiet Alt med de Sagtyndige paa de forskjellige Omraader, men vi ville ikke være med, og ville modtætte os det saa længe som muligt, naar disse Forbringinger fremsættes af et Ministerium, som ved at negte os først og fremmest vor forfatningsmæssige Ret og dernæst ved at binde sig til Doktrinens Lænke har gjort os mistænksomme lige overfor det. Trods al vor Agtelse og personlige Hengivenhed for disse Mænd tro vi, at de ere tilbuede i et Net af Sophismer og Doktriner, som gjør, at de ikke kunne fremsætte Lovforslag, der ere saadanne, at vi have Forvisning om, at de virkelig vilde blive til Folkets Gavn; thi selve de Forslag, de have fremsat, bære Præget af den intime Forbindelse, der er mellem det konservative Parti og det doktrinære Parti. I en Menneftaalder har vor Udvikling været ledet af Doktriner, og nu sige vi til Ministeriet: Vi ere paa det Sidste med vort Land, i Himlens Navn, lad os engang prøve et andet System! Det kan være, at vi ikke selv kunne magte den Op-gave, som vi tiltro os, ønske og fordrer, men i værste Fald kan det ikke gaa værre, end det er gaaet hidtil, hverten udad- eller indadtil. I det vi altsaa staa i Begreb med muligvis at forhindre det heromhandlede Lovforslags videre Fremme ved Bediagelse af en Dagsorden, vil jeg gjerne tilføie, at netop det, jeg har sagt, vil vise os, hvor stor en Hjælp Samfundet kunde have af de Mænd, der staa høit imellem os, naar de vare villige til at hde deres Medvirkning paa Lovgivningens Omraade uden absolut at fordrer at staa som Indehavere af Magten. Og jeg vil sige til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling), som sagde, at om der ogsaa kom en anden Regering, saa var det klart, at der ikke kunde komme Noget ud af det, det vilde ligesuldt staa Høire mod Venstre: Nei, ubetinget Nei, thi da vil hele Venstre falde itu; men først og fremmest vil Høire gaa itu, saa skal det nok vise sig, at vore Godseiere og høiere stillede Mænd i Samfundet, som ikke absolut ere knyttede til Doktrinerne, ville være villige til at slutte sig